

agre. a Montmajor; veg. la descripció de C. A. Torras (*Pir. Cat.*, vol. VIII, índex).

PRON. MOD. Recordo haver sentit *kuñiá* a Navès, 1964 (nota extraviada).

MENCIONS ANT. 839: Acte C. SdUrg.: *Ipsa Currizano* (id., sense article, a la còpia del S. XII), *Curriza* en el Capbreu en vulgar (ed. Pujol, n.º 85); 974: in *Correzano* eccl. Stae Mariae et Sti Petri (*MarcaH.*, 908); sembla ser el mateix doc. que *Cat. Car.* (II, 243. 20) data de 982, on es repeteixen les mateixes advocacions de l'esgl., si bé per a una variant ms. *Cuirrzano* (evidentment error per *Currizano*); S. XI: castrum de *Capolad* et de *Cirruada* [a esmenar en *Currida*], seguit de Alinyà [*Elina bis*] i *Clerà* (doc. llegit a l'Arx. de Solsona).

1098: «in comitatu Urgelli, te. castru *Curridani* vel in ipsa Mazana, afr. mer. in *Odra*»¹ (comun. del Dr. Llorens, arxiver de Solsona); S. XII: «Ioh<ane>s de *Curezano*» en el Capbreu de Miravé, lín. 8, que llegeixo al mateix arxiu; 1127-37: «Sig. Berenguer de *Currida*» (*MiretS.*, *RHisp.* XLVI, 259); 1167: *Curridanum* pertanyent a l'abat d'Àger (Kehr, *Papsturk.*, 429 o 469); 1195: «Guillermo de *Torrizan* (ter) [corr. *Corrizan*], personatge a qui confien l'esgl. de Calbera (MDuque, *Docs. de Ovarra*, 160.4, 18, 19);²⁵ 1518: «Micer *Corrida* jutge» [de Castellciutat] (*Spill Cbo.*, f. 77v); 1598: *Correà* (SerraV., *Pinós Mtpl.* III, 206).

És clar per a tot coneixedor de la fonètica catalana que, en totes aquestes grafies antigues, tant la *-d-* com la *-z-* són la representació habitual de l'antic fonema vibril·lant ð, que després s'esvaní, i que entre vocals, davant A, prové inequívocament de *-TI-*. Però encara que tant Meyer-Lübke (*BDC* XI, 13) com Aebischer (*Top.*, 84) veuen que ha de ser un nom de pagus tret d'un NP romà, com que Aebischer afecta desdenyar la fonètica (no havent-ne volgut estudiar les lleis catalanes) suggereix que vingui d'un nom *Curredius*, que hauria donat *-eyà(n)* i no *-e(z)à(n)*. No hi ha cap dubte que es tracta de CURRETIUS, ben documentat en temps romans i formant part de la ben descabdellada família de CURIUS, amb variant CURRIUS (*Schulze*, 286), de la qual derivaven *Cur(r)atius*, *-elius*, *-iastus*, *-iacius*, *-iatius*, i en particular *Curretius* (*Sch.*, 355), tots ells documentats i estudiats per Schulze; i uns quants d'ells han donat NLL en *-ANUM* o *-ACUM* en el Migdia de França (*Skok*, § 102).

En particular CURRETIUS ha donat el nom de l'important riu llemosí *Correza* (dept. *Corrèze*), que ja es troba escrit *Curretia* en docs. des del S. VI (Vincent, *Top. Fr.*, § 208). Així mateix el NL de Toscana *Corèzzo* (876), on no es pot decidir (segons la fon. toscana) essent abans de l'accent, si ve de CURRETIUS o de CURETIUS (Pieri, *Top. Arno.*, 82): és ben sabut que la geminació intensiva donava entre els romans bon nombre de duplicats com *Arrius/Arius*.

CORREGÓ. És un parònim que estudiarem en apèndix: n'hi ha uns quants. El més conegut, és un poblet de la Noguera, prop de La Portella, entre Al-

besa i Corbins (1).

PRON. MOD.: *kořégó*, a Algerri i Torrelameu, 1920, Casac.; id. a Albesa, 1931, Cor.

MENCIO ANT. *Corregó* era «usufructuat per --- Alguayre --- convent, qui havia comprat aquell lloc en 1489» (*MiretS.*, *TemplH.*, p. 478). N'hi pogué haver un altre (2) potsar en les terres del Nordest, car figura en un doc. del S. XIV, p. p. Monsalv. (*N. H. del C. de Besalú* XIX). (3) Un *Corregó* o *Corregons* pda. extensa, amb rang de quadra independent, en el trencant entre les Garrigues i la Conca de Barberà (*IGC* hi dóna la forma deturpada *Corredó* (barranco i camino de ~), entre els te. de Vimbodí i Tarrés. I encara (4) un altre lloc o collada a la punta NE. de Segarra, segons un doc. de 1015 que posa entre Calaf i Boixadors: «in --- Segarra, pugio Kalafum, afr. Or. in collo de *Corragono*, que est ante Box[o]adasso» (*Font Rius*, *C. d. p.*, § 12, 23.3f.).

MENCIONS ANT. Un «Raimundus de *Corrego*» signa en un doc. de R. de Cervera a favor de Poblet, a. 1175 (*Cart.* Poblet, p. 22); de nou, a. 1178 (ib., p. 79); 1184: «Si. Arnaldi de *Currugun*» [imprès *Cuircegun* però *Ciuru-* a l'índex] (*Cart.* Poblet, p. 35); 1204: B. de *Corregó* (ib., 85). Després, en pl. «termino nostro de *Corregons*» (ib., p. 35); 1205: «Dulcia de *Corregons*» (ib., 35). No és segur que tots ells pertanyin al (3), que és el més pròxim a Poblet, perquè aquest monestir tingué moltes pertinences en comarques de més al Nord.

ETIM. Fóra concebible que hi hagués un nom paral·lel en *-ONE* al costat de *Correà*, derivat en *-ANUM* del NP CURRETIUS (veg. el que he explicat s. v. *Cervelló*), suposant que s'hi hagués introduït una *-g-* epentètica, a la manera de *pregon* < *preon* PROFUNDUS. Però llavors fóra estrany que en cap de les formes medievals que hem aplegat d'aquests quatre NLL, no hi hagi el hiatus originari, sinó sempre la *-g-*: *Corregó*, *-egons*.

La topografia dels llocs ens orienta: un a la vora de la confluència de la N. Ribagorçana amb el Segre, i l'altre a la carena partionera entre el Francolí i els afluent del Segre; un altre al coll, d'on baixen barrancs cap a l'Anoia i Cardener: mostrant-nos que han de ser terrenys solcats per uns quants còrrecs o barranquets. Doncs, pot ser un derivat de *còrrec*, tal com *El Correguill* (barranquet en els Aspres ross. prop de Fontcoberta) (enq. de Caixàs, XXVII, 54.65); els *Correguills* a les Cassanyes (te. Terrats) (XXVII, 69.5); o *corregot* (B. de la Trinxeria). Ara bé, hem demostrat en l'article del *DECat* (II, 951-55) que el mot *còrrec* és una romanalla indoeuropea, probablement sorotàptica.

Natural, doncs, creure que aquí es tracta d'un genitiu plural indoeuropeu KORRUGŌN: *pagus* CORRUGŌN 'la partida dels còrrecs': de fet, recordem que la variant *Currugun* amb *-u-* és una de les documentades més antigament (1184) i en la primera (1015), la *-a-* respon a la del cast. dial. *cuérrago/cuérrnago*. Per a d'altres casos de gen. pl. en *-Ńn* en els nostres NLL, veg. s. v. *Avencó* i en *TVBoi*, *Estanyon*, *Esplugó*, *Estanyofinestro*, *Ribampiedro* i altres (f. 15, II, 15).

¹ La Vall d'Ora corre de N. a S. a uns 65 k. a l'O.